

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Año XII

Reus Dimars 20 de Juliol de 1897

Núm. 3.319

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Ptas. 3.50
En provincias trimestre. 10.00
Extranger y Ultramar. 12.00
Anuncis, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals llibrerías d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografía Malloté, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publiquin.

MALALTS DELS ULLS

Lo DOCTOR BIADA, oculista del Hospital del S. C. de Barcelona, reb en consulta en Reus, fonda de Londres, tots los *diuemes* y *dilluns*.

SECCIÓ DOCTRINAL

Sala gran dels quatre gats

EXPOSICIÓ DE DIBUIXOS Y ESTUDIS AL OLI FI D' ALGUNES PINTORS PARROQUIANS

Tot anant a la célebre y ja popular taberna d' en Pere Romeu, nos engrescavam ab lo perfum de joventut y d' humorisme que s' desprén del catàlech de la Exposició, tirat a duas tintas sobre *excelent paper d' estrassa*. Nos figuravam assistir a un batibull d' extravagancies de dibuix y de color, a una manifestació de totas las novíssimas maneres que ab lo nom de *modernisme*, volen amagar lo més declarat convencionalisme.

Mes no trigarem molt a cantar la palinodia, donchs en lloch de apriorismes artístichs concebuts y executats dins de motllos estrets, hi trobarem una colecció (si be no molt numerosa) bastant triada d' obras que revelan a las claras tot allò que havém aplaudit y aplaudirém sempre en los autors, lo talent.

Lo concorregut establiment del carrer de Montesión ofereix, donchs, un nou pant de vista a sos parroquians que podém gosar de la contemplació d' obras d' art molt apreciabls en la gran majoria. Y es d' esperar que a aquestas ne seguirán d' altres pera profit dels artistes y dels parroquians aficionats.

Tantsels deu expositors hi han concorregut y tots den han volgut mostrar que valen en un ó altre concepte. Sobre tot y per demant de tots en Ramon Casas hi domina ab la poderosa empena de son geni. En Ramon Casas es un gran artista *malgré lui* que s' dona compte de lo molt que val, y que com més vol fugir de lo usual y de lo corrent, dels aplausos del públich, més ne conquista per la seguretat é intenció de son dibuix, per la simplicitat y justesa de son colorit. Als *Quatre gats* hi te obras realment notables desde 'l *Panneau* al oli, als dos dibuixos *Une grue* y *Trotin*; desde 'ls set croquis en un cuadro fins a la *Gueta*, pintura goyesca d' una vella apoplética; desde las flamencas *Angustias* y *Socorro* fins al correcte retrato del seu cunyat; desde las impresions *La professó* y *Recorts del molí de la Galeta* fins a la *Academia de Juliol* y fins a la millor de totas las obras exposadas *Noya am flos vermelles*, ha recorregut lo talent d' en Casas tots los géneros y tots los procediments y de tots ells n' ha eixit triomfador.

En Rusiñol nos agrada més que en res, en la apunació de *Erick Satie quan era de la Rose Croix*; essent també molt justos los tipos de la *Cobla del Pensil* y 'ls dibuixos de la Colecció Casellas. Las *Flors d' olla* reproduheixen un pati sitjetá pintat de blau, en quin aquest tó contrasta ab lo rogench del ressol en una paret vehina, y ab las notas brillants y lluminosas de las flos de la *eizida*.

En Mir hi te dos estudis al oli, bons tos dos; *Reflexos ó Pêcheurs a la ligne* y *Girassols*, aquest últim superior al altre ab tot y que ab dós fan l' elogi del progrés en que s' troba l' autor de *L' hort del rector*.

Las *Marinas* de Pitchot ofereixen notes lluminosas de gran intensitat, especialment la que te la vista de Cadaqués.

Com a valor decoratiu hi té en Bonnin algunas obras sevas en quinas l' artista veu al somniador; en altres lo partit prés hi domina demunt del bon efecte. També son decoratives en gran manera las *Japonneries* d' en Miquel Utrillo de quinas nos agradan molt las

Indigenas londonesas y *El dia más feliz de su vida* ab son apropiat ondo de claraboyra d' iglesia. L' estudi del *Cau ferrat* lo trobém un poch mancat de vida, es fret.

En Nonell y en Canals en sos dibuixos se dedican al género chico. L' últim en *Bal de patacada*, *Pareja de rango español* y *Cuadro flamenco* agota tots los medis pera recordarnos los *Caprichos* del gran satírich español. En Nonell se dedica a las darrereras capas sociales de Barcelona y en cuadros ombrívols y tétrichs nos presenta ais que menjan las sobras dels cuartels, als concurrents de *Caté ambulante*, als drapayres, als xafarders, als enterra morts, etc. etc. Y finalment en Torrent y l' Espert ab sos estudis y pahissatjes acaban aquesta manifestació original que pot veures als *Quatre gats*.

Y ara per acabar. ¿No trova en Pere Romeu que una altra exposició que organisi tindria d' ésser dedicada als gats, que al fi y al cap han donat nom a sa Taberna? Encara que entre 'ls pintors de casa no hi abundan los *animaliers*, ni tenim tampoch cap Enriqueta Ronner especialista en *minions*, de tots los concurrents a la present, n' eixirían sens dupte obras notables y algunas que ns farían passar un bon rato. Li regalém la idea per lo que li pugua convenir, y li dem gracias per sa amabilitat.

BONAVENTURA BASSEGODA.

D' una carta de Biarritz que publica *El Globo* de Madrid copiém lo següent, sense ferhi comentari perque ja 'l porta:

«Mientras la opinión pública en España se ocupa de muchas cosas que tienen poca ó ninguna importancia, hay un hecho desconsolador del que solamente puede tenerse una idea exacta cuando se cruza la frontera.

Desde ésta, hasta la línea que sirve para demarcar el departamento de la Gironde, existen hoy mas de 30,000 emigrados españoles. En Biarritz hay más de 600 y no bajan de 6.000 los que están ocupados en Pau por contratistas franceses, que prefieren para todo género de trabajos al obrero español, porque es más sóbrio, más trabajador y menos exigente que el de otra nacionalidad cualquiera.

Hace pocos días paseábamos un amigo mio yo por la carretera de Bayona: íbamos hablando en español, y nos encontramos con un grupo de obreros españoles también que, al escuchar el idioma de su país natal, nos detuvieron, preguntando uno de ellos:

—¿Son ustedes españoles, caballeros?

—Sí, y vosotros también, por lo visto— contestó mi amigo.

—Españoles somos— replicó el que había interrogado.

—Y prófugos—añadí yo al notar que tenían poco más de veinte años de edad el que hablaba y sus compañeros.

—Sí, señores: somos prófugos; ¿y qué?

—Que debiera daros vergüenza— exclamé— permanecer aquí, mientras que vuestros compañeros de quinta pelean por el honor de la Patria.

—Oiga usted, caballero— contestó quitándose la boina uno de los que habían permanecido callados hasta entonces:— todo eso está muy bien, y acaso tenga usted razón, porque debe saber más que yo, que soy un ignorante; pero si se trata de la honra de la Patria, por qué no van también los hijos de los ricos a defenderla? ¿Es que hay dos patrias: una para los que tienen 2.000 pesetas con que redimirse, y otra para los que se ven obligados a huir de España, sopena de ver a sus madres y a sus hermanos muriendo de hambre?

—Bueno, bueno— le respondí, —seguid vuestro camino.

Y yo, defensor acérrimo en el periódico, en la tribuna, en el libro y... en otra parte, del servicio militar

obligatorio, seguí también mi camino; pero no sin pensar que si reinase este principio que hoy reina ya en casi todos los países de Europa, ni me diera un prófugo la lección que acababa de recibir, ni veríamos a hijos de caciques y de ministros ocupar, durante su menor edad, pingües destinos, a los que, en todas las carreras del Estado se llega tan sólo después de largos años de servicios..., ni pasarían otras muchas cosas que, más vale callar, porque, como diría el buen Sarcho Panza, *peor es meneallo*.

Notas y comentarios

Lo poder de la centralisació, com deya Leopardi del poder del mal, no té limit; sempre té a sa disposició una nova arma pera ferirnos. Are resulta que 'ls ministres y demés peixos grossos de la *charca*, com diu lo Pare Coloma, ens envían los seus fills y parents a estiuhejar pagant l' Estat. Lo fill d' en Navarro Reverter se n va a Segovia ab una bona credencial perque te la seva novia a La Granja y pugua ferhi de tant en tant alguna visita.

Lo país en péa, y fins los diaris centralisadors de Madrid, s' escandalizan devant d' aquestos abusos. Pero senyors, s' havían cregut que 'l centralisme s' havia inventat per alguna cosa de profit per la nació? La centralisació no s' ha fet pera donar bolados, sino pera enviar fills a estiuhejar a fora ab las únicas distraccions de festejar y escurar a ratos perduts las caixas dels municipis.

Aixó del centralisme es com un gran cercol de goma, dintre el qual, apretant una mica, hi oprimethos, desde 'ls lliurepensadors de *Las Dominicales* fins als esbirros d' en Nocedal, que regalan espasas d' honor a n' en Polavieja, lo gran defensor de la *integridad de la patria*.

Lo nou Sant Joan Evangelista de «Las Dominicales» s' entusiasma ab la unitat espanyola y dia que desde fa quatre sigles... *el mundo marcha impulsado por el brazo de España, como las estrellas marchan impulsadas por el Dios en el firmamento*.

Si, efectivament, desde que va fersé la unitat espanyola que Espanya es l' única patria del progrés, de la ciencia, de la llibertat, ó sino, que ho diga la mort de Colón, las consecuencias del descubrimient d' América, l' expulsió de las rasses treballadoras, la miseria de Castilla, lo govern dels Felips, dels Carles y tants altres ab sos duchs de Lerma y de Olivares. Que ho diga encare més la ruina actual ab sos Cánovas y Sagasta, la absoluta esterilitat de la nació en quant a homes de ciencia y de bondat administrativa y l' actual menyspreu en que ns tenen las demés nacions.

Efectivament, com diu aquell periódich, desde fa quatre sigles totas las ciencias marxan impulsadas pel bras d' Espanya... cap a las altres nacions.

Corre per tota la premsa la noticia de que en la cuestió del arrendament de las salinas de Torreveja s' hi fan negocis molt bruts. Al fi y al cap no ns sorprén gens, puig que passa ab aixó lo mateix que passa ab tot lo portat per la má del centralisme, pero figureuvs com estaré tot que fins la porqueria ha arribat a invadir los desinfectants!

Quatre dias que está feta la fusió de diferents partits republicans, y ja 'ls seus defensors en la premsa de Madrid se barallan per cuestió de cuartos y de representacions oficials. Figureuvs que aixis com tocan a repartir plassas de periodistas toquessin a repartir credencials de ministres, directors generals, senadors, actes de diputats, etc., quinas batussas no hi hauria entre 'ls vivedors de la política madrilenya. Los pobles han d' anar desenganyantse de las promesas de la gent de Madrid, perque allí no es possible ferhi res més que la expoliació de las pobres regions treballado-

ras. Republicans ó monárquichs, sempre tindran de viure de las contribucions dels pobles.

Are que 'n Sagasta calla, en Silvela s' ha purgat y la seva boca sembla una font. A n' en Sagasta ja no se 'l creurían, y en Silvela encara trobarà babaus que se 'l escoltin. Desgraciada nació que 's manté de paraules y esperansas, dugas cosas que no atipan.

CRÓNICA REGIONAL

OBSERVACIONES METEOROLÓGICAS

del dia 19 de Juliol de 1897

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d'observació	BARÓMETRE aneroide	GRAU d'humitat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSER. particular
9 m. 3 t.	752 759	67 63	0'0	6'3	Ras Nuvol	

HORAS d'observació	TEMPERATURAS			VENTS direccio	NUVOLS classe	can
	Maxima	Minim.	Term. tipo			
9 m. 3 t.	Sol. 46 Sombra 33	18	27 31	S. S.	Cirrus Cumul	0'3 1'5

La Justicia centralista

No volém parlar de lo que administran los tribunals de justicia, volém referirnos á lo que deurían fer las autoritats administrativas: aquellas autoritats inventadas quan se partí la Espanya en 49 provincias y que fins ara no sabém que hagin servit de gran cosa que de dirigir eleccions y de fer sortir candidats de la urna.

Nostres lectors recordan probablement que fa poch més d' un any fou interromput soptadament lo curs de las ayguas de mina propia de D. Tomás Abelló que fluheix, es á dir, fluheix en la magnífica propietat que la familia d' aquest nom posseheix á las portas d' aquesta ciutat y que servia no solzament pera regar gran part d' aquella finca sino molts altres dels encontorns. Los autors del fet eran vehins del poble de Vilallonga, que perque no tenian aygua preñian senzillament la dels altres posant practica doctrinas socialistas y procediments anarquistas que á la autoritat gubernativa corresponia reprimir ab má severa. Pero la autoritat res: quan s' acostan eleccions ja 'n crida d' alcaldes al seu despaiç pero 's ven que quan s' atropella la propietat particular de un de ter los ulls grossos.

Mes de 36 anys que la familia Abelló disfrutava de la mina d' aygua. Quan se va comprar havia sigut oferta á alguns vehins del poble de Vilallonga que no la volgueren per trobarla cara.

L'adquiridor la millorá prolongant las galerias ab arreglo á las costums del principat de més de 36 anys de possessió no 's resigná á perdre lo que solzament podia perdre en virtut de sentencia judicial y repará seguidament los desperfectes y l'aygua circulá de nou. Als vehins de Vilallonga no 'ls hi convenia un procediment que fés justicia; per aixó se 'ls hi ensenyá un altre procediment que devegades resulta més expedit. Lo procediment *administratiu* que á Espanya sembla inventat pera burlar la ley.

Y si ha sigut ó no ha sigut burlada nosaltres nos guardarem d' afirmarho. Unicament dirém que 'l senyor Abelló tenia una propietat que solament los tribunals ordinaris podían declarar ben ó mal adquirida, perque 'ls tribunals están formats per personas que han seguit una carrera, que exerceixen una honrosa professió y coneixen las lleys. Ara no, ara ja no son los tribunals sols los que fallan sobre lo sagrat dret dels propietaris. Ja tenim als Gobernadors que 's fican d' esquillevit dins del temple de la justicia y desconeixent per compiert lo que es una mina, las lleys del principat (malehit sigui sempre lo dia que adquiriren lo dret de trepitjarlo) y fins la vigent ley d' ayguas, resolen que la mina del senyor Abelló te de ser destruida.

Y al poch temps una multitud de vehins de Vilallonga ab son alcalde al devant procediran de nit (casi com criminals) á la execució d' un acort que no era ferm perque encara hi cabia lo dret d' alsada.

Lo fet se posá en coneixement de la primera autoritat de la provincia y al dia següent... la destrucció continuava.

Lo curs de las ayguas quedá de nou interromput, la propietat violada, y l' anarquisme triomfá.

Mestrestant governa á Espanya lo partit conservador lo mantenidor del ordre y l' protector de la propietat.

Donchs si la propietat no queda amparada cap ahont aniran los propietaris.

¿Cap á D. Carlos ó cap á la República?
Y prou per avuy Ja segurém un altre dia.

Lo conflicte per la falta d' ayguas en las fonts públicas va agravantse de dia en dia. [t]ementse que d' un moment al altre degeneri en cuestió d' ordre públich.

Fa mes de tres dias que únicament rajan durant tot lo dia quatre de las fonts públicas y dos ó tres mes durant tres ó quatre horas de la matinada. Aixó, com se suposa; es causa de que en aquellas s' hi aglomeri la gent produhintse gran confusió y no pochi esvalots que molts vegades degeneren en disputas; ahir mateix tinguerem ocasió de veure l' aspecte que presentava la plassa d' Hércules ahont ab seguretat hi havia mes de trescentas donas que esperavan tanda pera pogueu omplir, algunas de las quals feya mes de tres horas que 's trobavan allí sens que 'ls hi hagués tocat encara 'l turno, puig ademés de la aglomeració de gent, com l' aygua no te pressió y surt sense forsa, se tarda molt mes de lo ordinari á omplir los cantis; de manera que 'l públich se veu obligat pera provehirse d' aquest tan indispensable element, á tenir una persona quasi exclusivament dedicada á aquest objecte y si aixó es factible en las familias un poch acomodadas ja 's fa més difícil pera la classe treballadora, que 's veu quasi impossibilitada d' acudir á la font per no serli suficientes las horas que li deix lliure son obligat treball; gracias que 'l vehinat en general presta totas las facilitats permetent se fassi ús dels pous en las casas que 'n tenen y permetent á tothom que hi vagi á buscar aygua. Pero la veritat es que la situació se va fent insostenible y que no está llunyá lo dia en que 'ns exposém á veure totas las fonts aixutas, ademés de que l' aygua que avuy hi ragi en nostre concepte no reuneix las degudas condicions de potabilitet y 'l públich ho á notat sent en gran número las familias que pera no beuren se venhen obligadas á provehirse d' aygua de minas ó pous de sas propietats.

Aixó, que nosaltres ó hem pogut comprobar y que está en lá conciencia de tothom, pot ser causa de que s' alteri la salut pública y 's vegi nostra població associada per una epidemia de carácter infecció. De consegüent pera evitar tots aquestos mals y molts altres que 'ns podrián sobrevindre, se fá de tot punt precís é indispensable que l' Excm. Ajuntament prengui una resolució, per extremada que sia, pera solventar aquest conflicte immediat, ab la seguretat que ha de lograr l' apoyo de tot lo vehinat.

Grans nosaltres tenim entés, no es que la secció de Foment del Ajuntament no hagi procurat de fa ja molt temps per tots los medis á sa disposició solucionar aquest conflicte, pero un dels principals inconvenients ab que lluyta es la falta d' ayguas apron dels minats públichs y com lo utilizarlas si están lluny ademés dels moltíssims altres inconvenients que han d' oferirse, s' ensopega ab lo excessiu del cost y l' Ajuntament no té diners ni lo que es pi jor crédito, aixó fa que la cosa se presenti molt y molt difícil. No obstant, segons tenim entés, lo senyor Borrás, president de la mentada Secció, ab la energia y carácter que li son peculiars, y en lo ferm propósit de donar solució al avuy ja tan gravíssim com immediat conflicte, se proposa exposar al Ajuntament en la próxima sessió un plan pera donarli una prompte solució y lograr que la població de Reus no sufreixi enarque sia no més que momentaneament la escassetat d' aygua que tan malas consecuencias li pot reportar y pera lo qual no hi ha sacrifici á que no estiga disposada ni inconvenient ni dificultat que no degui vencers.

Molt esperém nosaltres de la iniciativa del senyor Borrás y mes encare si 's veu apoyada per l' Ajuntament y per lo vehinat, apoyo que ab seguretat no ha de faltarli, majorment tractantse en aquestos moments d' un assumpto de tan capital importancia pera la població de Reus.

Ha entrat á formar part de la redacció de LO SOMATENT nostre bon amic D. Cosme Vidal, ten conegut y reputat en lo mon literari ab lo pseudónim de *Joseph Aladern*.

Creym ha de ser una adquisició aquesta que 'ns agrahirán los lectors de LO SOMATENT y ha de venir á donar nova y vigorosa vida al diari.

En la plassa de las Bassas ahir á la tarde hi havia on gos mori, suposém pels efectes de la estriguina.

Cridém la atenció de la autoritat sobre aquestas deixadesas incalificables que en la época en que 'ns trobém podria alterar la salut de nostra població y costar algunas víctimas.

Ahir á darrera hora de la tarde en lo carrer Camí de Salou, dugas donas armadas de bastons se propina-

ren mútuament una racció de garrotadas, fins que un municipal vingué á posar pau entre ellas, conduhintlas á las Casas Consistorials, ahont quedaren detingudas unas horas.

Per lo vist encare no apreta prou la calor.

En lo velódromo del Club Velocipedista de aquesta ciutat ens d' ahir s' hi verificará 'l *match* anunciat entre 'ls ciclistas Sograñes y Perpiñá.

Lo primer doná de ventatja al segon 25 metres, essent lo trajecte que tenian de recorre un tom de velódromo ó sia 333' 65 metres.

Resultá vencedor en Perpiñá casi per la mateixa distancia que se li doná de ventatja.

Los espectadors, que eran tots ciclistas, devant del resultat del *match* se prometen presenciari unas carreras molt disputadas lo dia de Sant Jaume, augurant alguns que 'l Campeonato de Reus será arrebatat á son actual possessor Sr Sograñes.

Seguidament del *match* verificat entre 'ls ciclistas Sograñes y Perpiñá, ne tingué lloch un altre entre 'ls socis del Club Velocipedista, Gasgualda y Lopez, perdentlo lo darrer.

Las victorias se celebraren ab un sopar al Restaurant del Café de Paris, al que hi concorregueren uns 20 comensals, regnant entre élls la mes completa animació y armonia.

Havém rebut un folleto imprés en la estampa de *La Renaixensa* ab lo discurs llegit en la sessió inaugural del curs de 1896-97 del *Centre Escolar Catalanista* de Barcelona, per son President D. Francisco de A. Ripoll y Fortuñs.

Agrahim la deferencia.

Lo «Club Velocipedista» organisador de las carreras que en son velódromo tindran lloch lo próxim diumenge, festivit de Sant Jaume, te acordat l' anar á rebre á Tarragona als socis de la societat «El Pedal» de Barcelona, la qual ha organiat una excursió á aquesta ciutat, pera assistir á las carreras.

En la vehina ciutat se juntarán als ciclistas barcelonins los socis del «Club Velocipedista» de Tarragona y de nostra població.

En lo mati d' ahir un carret que 's dirigia cap á Salou, devant de la Plassa Hércules, abocá, sens que per fortuna rebés dany cap de las personas que l' ocupavan.

Fora molt convenient que la secció de Foment se preocupés d' arreglar los camins de carruatjes que hi ha á cada costat del passeig de Misericordia, puig los molts clots existents fan perillós lo tranzit.

Sobre las cinch de la tarde d' ahir una dona gitana coneguda per la Tita que 's dedicava á vendre roba y otras mercaderias, trobantse al carrer de Castellvell cantonada al Alt de Sant Joseph se sentí malalta sobrevintli gloपालas de sanch, continuant no obstant son camí fins devant de la casa número 8 ahont s' assegué devant de la acera continuantli la hemorragia ab tanta intensitat que morí al instant cayent erta demunt de dita acera.

Al poch rato hi acudiren lo cabo de municipals Sr. Serres, lo quefe d' ordre públich é individuos d' un y altre cos, y 'ls mejes Srs. Aluja y Magriñá, los qui examinare la dona trobantla ja cadavre. Més tart hi acudí 'l metje forense Sr. Durán, disposantse per ordre judicial la conducció de la referida dona al Hospital Civil en una llitera portada al efecte.

Hem rebut lo número 24 de la notable revista «Espana Artística» que ven la llum á Madrid.

Dita publicació ha intercalat en son text, que avans no mes feya referencia á artistas, artículos literaris é historietas ab grabats.

La Junta Directiva del «Club Velocipedista» posa en coneixement dels senyors socis de la mateixa, que desitjin localitats pera las carreras del dia 25 del corrent se serveixin passar per la Secretaria avans del próxim divendres á la una de la tarde, puig passada aquesta fetza quedarán á disposició del públich las localitats restants.

Lo dia 9 d' aquest mes morí á Torredembarra, ahont exercia la professió de metje, l' entusiasta catalanista En Lluís Coy. (A. C. S.)

Una noya d' uns nou anys, sorda, que diumenge cap al tart atrevessava l' Arrabal Alta de Jesús, sigué atropellada per un cotxe, si bé no rebé cap contusió de gravetat. A consecuencia del susto que rebé 'l cot-

xero, li agafà un desmay tenint que ser auxiliat en la «Farmacia Nova».

Coavindrà que pera evitar desgracies conseqüents ó de major gravetat, que l'Alcaldia fes complir estrictament las Ordenansas Municipals.

Dimenge á la nit, com costum anyal, en la hermita de Ntra. Sra. de Misericordia se celebrà l'aplech de Santa Marina ab gran concurrencia de personas que allí acudiren en busca d'esbarjo y de fresca tan agradable en aquesos temps de calor.

Apesar de la crisi y tristesa que està sufrint lo país, regnava entre 'ls concurrents gran alegría y animació, notantse per tot un bullici extraordinari. Això ns fa pensar que seria molt convenient instalar en nostra ciutat un siti de recreu, teatre ó jardins públics en los días de festa per la nit pogués acudir lo públich en busca de recreu y de fresca que tanta falta ens fa en la temporada d'estiu.

Hem rebut lo número 15 del valent periódich *Lo Regionalista* que com de costum conté un sumari esculit y valent fins á la tameritat, especialment son article de fondo titulat «Als catalans», que es com poch se'n hagin escrit. Dit periódich se reparteix de franch en alguns punts de nostra ciutat y 'l recomanem de debò á nostres lectors ja que res los costará y en ell apendrán molt respecte á las reivindicacions de nostres drets.

La comissió organitzadora dels festeigs que tindrán lloch en la important vila de Vendrell, pera honrar á sa excelsa patrona Santa Auna, los días 25, 26, 27 y 28 del present mes, ha tingut la deferencia d'enviar-nos un programa anunciador de las festas, lo qual se troba redactat en nostra bella parla.

Lo programa 's compon de festas religiosas y cívi-cas, públics y de societat, que tindrán lloch baix lo següent ordre.

Dia 25. Se disparará una tronada dalt del campanar y aquest apareixerá adornat, fent castells los «Xiquets de Valls» y recorreguent los carrers comparses populars fent lo ball dels «Bastonets», «Diables», «Marcos Vicente», «Cercolets» y altres; se repartiran almoynes als pobres y tindrán lloch las solempnes completas: s'illuminará 'l campanar y 's disparará un grandió y magnífich castell de focs artificials que va á carrech del reputat pirotécnic d'aquesta ciutat senyor Espinós.

Dia 26. Hi haurá 'ls mateixos regositjs públics; se celebrarán uns Divins oficis; á la tarde la solemne professó; y en lo saló d'espectacles del «Teatre Tivoli», hi tindrà lloch un concert instrumental.

A la nit en los dos teatres s'hi representarà la sarsuela «Los diamantes de la corona» y la ópera «La Dolores».

Dia 27. A las 10 del matí tindrà lloch en la Iglesia sia parroquial un ofici de difunts per los vehins que han mort durant l'any; será trasladada en solempne professó de la Iglesia á casa 'l Sr. Administrador Santa Agna; durant lo dia continuarán los festejos públics y á la nit las iluminacions y en los teatres se posarán en escena la sarsuela «La Conquista de Madrid» y la ópera «Cármén».

Dia 28. En aquest dia, en obsequi als forasters que 'ls hagin honrat ab sa visita, las societats recreativas organitzaràn balls de societat.

Lo recaudat en los días d'ahir ans d'ahir en la Admisnitració de Consums per diferentas especies, puja la cantitat de pessetas 1277'46.

Correspondencia particular de "Lo Somantè"

Madrid 18 de Juliol de 1897.

Senyor Director.

Molt senyor meu: Trobo Madrid del mateix modo, encárque ab una temperatura molt més elevada; la política lo mateix, es á dir exagerant alguns la nota fúnebre, empenyantse nosaltres mateixos en presentar-nos als ulls del extranjer en pitjor situació de la que realment estém. Un poble que ha enviat per mar 200.000 homes á Cuba y 25.000 á Filipinas, ha donat un exemple únich en la Historia.

La insurrecció cubana està quebrantadíssima, y lo que hi ha aquí de trist es que 'ls partits polítichs, que ab sas promesas no poden moure la opinió del país, s'apoderan dels problemas de la insurrecció, que arriban á la entranya de la societat espanyola, para conmoúre-la y agitarla.

No nego 'l patriotisme de tots, pero en aquets moments de verdadera crisis, quan lo país necessita adquirir confiança en sí mateix é inspirarla en l'extranjer, trista missió es la de rebaixar un dia y altre nostres éxits, y la de desconfiar á diari del resultat.

Som un malalt grave, que ademés está plé de manías.

Sense 'l general «No importa», nostres éxits en la guerra contra 'ls francesos no haurían sigut grans.

Tinch pera mí, si estich equivocac ho deploro, que si durant la época dels sitis de Saragossa y de Girona, que si quan se donaren las batallas d'Arapiles y Bailén s'haguessin publicat grans periódichs d'informació y 'ls corresponsals haguessin acompanyat als éxercits, altre hauría sigut lo resultat de la guerra.

D'un costat lo pagilat de la major informació, d'altre las ambicions polítichs, están produhint á Espanya resultats molt funestos.

Respecte á la política, ja ho he dit moltes vegades: están equivocats los que creuen que interessa á tots, tant com als polítichs. Los que han sigut ó aspiran á ser ministros, diputats, senadors y empleats s'ocupan de política, pensan en ella, 'ls cacichs dels pobles y ses adeptes; pero al país que treballa y paga, la política 'l té sens cuydado.

Comensá la protesta de la rahó humana en la religió ab la reforma, y 'l mon s'apersoná ab las guerras religiosas; passá de la religió á la filosofia, y 'ls esperits arribaren al anállisis que sintetisaren los enciclopedistas del sigle XVIII; passá de la filosofia á la política y s'encarná aquesta en la revolució francesa; s'han assegurat la llibertat política y la independéncia de la personalitat humana, y avuy la protesta de la rahó ha passat de la cuestió política á la onestió social, y al interés polítich ha succedit 'l económic.

No hi ha més problema que viure millor y més barato; y així com lo sigle XIX ha sigut lo del vapor y la política, lo sigle XX será lo de la electricitat y las cuestiones sociales.

Lo nihilisme á Russia, lo pauperisme á Inglaterra, lo comunisme á Fransa, lo socialisme á Alemania y á Espanya, son los problemas que ha de resoldre 'l sigle XX.

Quan los pobles, com lo poble espanyol, lo de més lliberal abolench d'Europa entera, viuen precariament acosats per la cuestió económic, es ignocent soicitat que s'ocupin de política, á no ser que la política 'ls hi serveixi de medi de vida. Los 13 milions que á Espanya viuen de la agricultura, que no coneixen las ventatjas de la vida moderna, que ab prou fenyas menjan pa blanch més que á las portas del sepulcre, ¿què 'ls importa que mania los lliberals ó 'ls conservadors?

Tendéix sols, per instint, al millorament de sa classe; y volguer avuy las masses ab cuestiones polítichs, es una candidés; y d'aquí que jo afirmi que la política sols interessa als que viuen d'ella, ni més ni menos que interessa 'l toreig als destres y als aficionats.

Quedo de vosté affom. s. s.

Garci-Fernandez

SECCIO OFICIAL

Registre civil

del dia 16 de Juliol de 1897

Naixements

Magdalena Alsina Miclé, de Anton y María.—Rosalia Amil Masagué, de Joseph y Carme.—Carme Ferré Bonet, de Joan y Amalia.—Francisco Torres Andreixini, de Francisco y María.

Matrimonis

Anton Ferrán Font ab Leonor Valero Olivé, viudos.—Joseph Prunera Jové, viudo, ab María Delgado Rojo, soltera.

Defuncions

Aleixandre Baldo Clica, 47 anys, Hospital Civil.—Joan Barceló Salvadó, 22 anys, Hospital civil.

SECCIO RELIGIOSA

Sant d'avuy.—Sant Elias.

CULTS RELIGIOSOS

Administració del Santuari de Nostra Senyora de Misericordia

Se participa als devots de la Verge y al públich en general que s'han posat á la venda las novas estampas litográficas iluminadas de Nostra Senyora de Misericordia y son camarí, en lo mateix Santuari y en las tendas de la Viuda Puig y Viuda Sanromá. Solas se

venen al preu de 2 50 pessetas y ab cristall y merchaurat á 10'50 y 12'50 segons los temany.

Sant de demà.—Santa Práxedes.

SECCIO COMERCIAL

BOLS DE REUS

Cotisations realizadas en lo dia d'ahir á Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior.	64 65	Fransas.	96 75
Exterior.	80 65	Cubas velles.	96 25
Colonial.	94 75	Cubas noves.	79 68
Notas.	2 35	Aduanas.	98 75
Obligacions.	79 75	Oblig. 3 0/0 Fransas.	90 85
		Filipinas.	93 75
PARIS			
Exterior.	63 09	Notas.	
GIROS			
Paris.	30 30	Londres.	81 70

Cambis corrents en lo dia d'ahir en aquesta plassa facilitats per 'ls corredors de comerç D. Joan Vallés, D. Joan Llauredó Prats y D. Joan Vallés Vallduví.

Londres	90 d/f.	00 00 diner	8 d/v.	00 00
Paris	8 d/v.	00 00	Marsella	00 00
VALORS LOCALS DINER PAPER. OPER.				
ACCIONS				
Gas Reusense.	010	01 0	010	
Industrial Harinera.		850	0	
Banch de Reus.		600	0	
Manufacturera de Algodon.		500	0	
C. Reusense de Tranvias,		100	0	
rivilegiadas al 5 per cent.		415		

Bibliografía

Colecció Selecta Catalana

S'ha publicat lo primer volum d'aquesta biblioteca de la terra, titulat «Quadros» y original del festiu y reputat escriptor N' Emili Vilanova.

L'exemplar consta de 116 planas y 's vent al preu de dos rals en la administració d'aquest periódich.

Patria y Región

La obra del notable escriptor regionalista gallego en Salvador Golpe, «Patria y Región», se troba de venda en aquesta Administració, al preu de 3 pessetas 'l exemplar.

ANUNCIOS PARTICULARS

PÉRDUA

S'ha extraviat una gossa galga color castany. Se gratificará ab esplendiaés la devolució. Informes en aquesta impremta.

Ferrocarril económic de Reus á Salou

Servey de trens de viatgers que regirán desde 'l dia 1 de Juliol de 1897.

SORTIDAS DE REUS		SORTIDAS DE SALOU	
MATÍ		MATÍ	
Tren núm.	12 á las 4'10	Tren núm.	1 á las 4'56
» »	14 » 5'28	» »	11 » 6'10
» »	16 » 6'44	» »	13 » 7'32
» »	18 » 7'30	» »	17 » 8'17
» »	20 » 8'15	» »	19 » 10 02
» »	2 » 9 06	» »	21 » 10'46
» »	24 » 10 43		
TARDE		TARDE	
Tren núm.	4 á las 12'35	Tren núm.	25 á las 1'57
» »	28 » 1'55	» »	27 » 2'34
» »	30 » 2 32	» »	29 » 3'12
» »	32 » 3 10	» »	31 » 3'50
» »	34 » 3 48	» »	33 » 4'28
» »	36 » 4'27	» »	35 » 5'10
» »	38 » 5 08	» »	37 » 5'45
» »	40 » 5'43	» »	39 » 6'22
» »	42 » 6'20	» »	41 » 7'00
» »	6 » 6'57		
NIT		NIT	
Tren núm.	44 á las 7-38	Tren núm.	43 á las 7-40
		» »	45 » 8'17

Las horas se regirán per lo meridiá de Madrid.

Reus 20 de Juny de 1897.

Imp. de G. Ferrande.—Plassa de la Constitució,

GUIA DEL PASSATJER

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS

De Reus á Barcelona

5⁰⁴ m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y tercera.
 8⁵⁶ m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y dissabtes, (per Vilanova).
 12¹¹ t. mercancías, segunda y tercera.
 1⁵⁷ t. correo (per Vilanova.)

De Barcelona á Reus

5²⁵ m. (per Vilafranca).
 9⁴⁶ m. (per Vilanova).
 15⁸ t. per id.
 7³⁹ t. exprés (dimars, dijous y dissabtes.)

De Reus á Mora

9³³ m.—1⁰⁴ t.—3¹⁰ t.—7¹⁹ y 9⁵⁷ nit.

De Mora á Reus

4²¹ m.—8⁰⁰ m.—12⁰⁸ t.—6⁰⁴ t.—7³⁶ n.

De Reus á Tarragona

8³⁰ m.—9⁴⁷ m.—2 t.—7⁰⁴ t.

De Tarragona á Reus

7³⁰ m.—12²⁵ t.—4³⁰ t.—8²⁰ n.

De Reus á Lleyda

8⁴⁰ m.—5²³ t.

De Lleyda á Reus

5⁵⁰ m.—3⁵⁰ t.

De Reus á Vimbodí

1²⁸ t. cotxes de 2.ª y 3.^a

De Vimbodí á Reus

9⁵³ m. cotxes de 2.ª y 3.^a

De Tarragona á Valencia

9³⁰ m. y 11³⁰ n.

De Valencia á Tarragona

11⁴ m. y 6³⁰ t.

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS-REUS

Horas d' arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona, 8³⁰ m.

De Barcelona (per Tarragona) 8³⁰ m.
 De id. directe 10³⁰ t.
 De id. id. 11³⁰ t.
 De id. ab la correspondencia extranjera (per Picamoixons y descendent de Lleyda) 7³⁰ t.
 De Madrid y Zaragoza 2³⁰ n.
 De Lleyda y Huesca 7³⁰ n.

NOTA: Los correos para Filipinas sortiran de Barcelona lo 7 y 21 de Novembre y 15 y 19 de Desembre del corrent any. Los de Cuba surten d'aquesta Administració lo 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.

Altra.—Deu tenirse present que tots los vapors que conduheixen tropas de refors á Cuba, portant també correo.

SORTIDAS

Pera Barcelona á las 5⁰⁰ m.
 Pera id. á las 2⁰⁰ t.
 Pera Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m
 Pera id. id. id. (per idem) á las 2⁰⁰ t.
 Pera Tarragona, directe á las 7⁰⁰ n.
 Pera Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrassa y sas líneas á las 8⁰⁰ m.
 Pera Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucía y Extremadura á las 1⁰⁰ t.

Los pobles servits per peatons á las 9⁰⁰ m.

NOTA: A la correspondencia dirigida á Teruel, Andalucía y Extremadura, que s deposita en los bussons després de la sortida del correo de Madrid, se li donaa sortida á las 7 de la nit per Tarragona.

ANUNCI PARTICULARS

PÉRDUA

Se ha extraviat una suma de diners en forma de moneda, se troba de venuda en el punt de venda de la moneda. Informar en el punt de venda.

Administració de Correus de Reus y Tarragona. Adreça: Plaça de la Constitució, Reus, 30 de Juny de 1897.

SORTIDAS DE REUS

Destí	Sortida	Arribada
Barcelona	5:04 m.	8:30 m.
Mora	9:33 m.	4:21 m.
Tarragona	8:30 m.	7:30 m.
Lleyda	8:40 m.	5:50 m.
Vimbodí	1:28 t.	9:53 m.
Valencia	9:30 m.	11:4 m.

Las horas se refieren por lo meridiano de Madrid. Reus 30 de Juny de 1897.

SECCIO OFICIAL

Registro Civil

del día 18 de Julio de 1897

Nacimiento

Maria Josefa María de Anton y María...
 Josep Maria de Josep y Maria...
 Josep Maria de Josep y Maria...

SECCIO RELIGIOSA

SECCIO RELIGIOSA

Se publica en el día de la Verdad y el día de la Verdad...
 Se publica en el día de la Verdad y el día de la Verdad...

Correspondencia particular de "La Somatent"

Medida de la Junta de 1897.
 Director Director.
 Me ha escrito el Sr. Troba...
 Me ha escrito el Sr. Troba...
 Me ha escrito el Sr. Troba...